

DEBRECZEN

A DEBRECZENI PÜSPÖKSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felölős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Piac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Eröss Lajos dr.

1857 - 1911.

Bekövetkezett tehát a szomorú vég. Eröss Lajos dr. a tiszántúli református egyházkerület püspöke, a nagy hitszónok, a kiváló tudós, a nagy emberbarát, a szervező zseni, a fáradhatatlan munkásság megtestesülése, egyszerűen a mintaember - nincs többé.

Napokon át aggódva figyelte hirtelen fellépett betegségének minden fázisát nemcsak híveinek serege, hanem valláskülönbség nélkül mindenki úgy városunkban, mint az egész országban, aki csak ismerte őt s aki az igazi érdem, az igazi nagyság előtt meg tud hajolni.

Egyszer-egyszer örömmel töltött el bennünket a látszólagos javulást tudató hír, már-már hittük, hogy az erősnek látszó szervezet uegbirkózik a súlyos kórral, aztán jöttek a kedvezőtlenebb hírek, szorongva gondoltunk a baj esetleges rosszabbodására, de a hirtelen bekövetkezett katasztrófára nem gondoltunk, az megdöbbenett bennünket.

Elvégeztetett!

A gondviselés utjai, eszközei és céljai kifürkészhetetlenek.

Meg kellene tehát nyugodnunk, de megnyugodnunk nehéz. Mert Eröss Lajos nem az az ember volt, akinek a helyét csak egyszerűen be kell tölteni s azzal minden a régi kerékvágásba zökken. Az ő helyét nehéz lesz betölteni.

Rövid, nagyon rövid volt az az idő, alig harmadfél év, amelyet a tiszántúli egyházkerület élén töltött, mégis mily mélyvágású, mily hosszú időkre utjelző az ő ténykedésének rövid pályája.

Határozott egyénisége, világos látása, nagy energiája egészen új és údvös intézkedéseket teremtett, melyek nemcsak a hitélet fejlesztésére, nemcsak a kultúra terjesztésére, hanem a nem-

zetiségek közé ékelt magyarság megtartására és erősítésére is alapvető fontosságúak.

Mint apostol járta be nagy egyházkerületének különösen exponáltabb helyeken levő községeit. Láttuk, örömmel tapasztaltuk akkor, miként olvad fel a közöny jege, miként lépnek munkába az ő hívó szavára mindenütt, ahol csak megjelent, kicsinyek és nagyok, miként kezdik kiépíteni a kálvini egyház roskadozó épületeit, hogy azok a megtámadott magyarságnak is erősségei, szegletkövei legyenek.

De láttuk őt különösen itthon, egyházkerületének székhelyén, munkálni a kultúra épületének fundamentumától: a népneveléstől fel annak homlokzatáig, melyre kupolául a debreceni egyetemet szánta. Mennyit munkált csak ezért külön is. Mily forró vágya volt, hogy a betetőzést megérhesse. Ez lett volna munkájának koronája.

Nem érhetette meg!

Puritan jellege és páratlan szívjósága is oly ékességei voltak nagy egyéniségének, amelyek maguk is feledhetlenné teszik nevét. Egyszerű szüleire volt legbüszkébb s azért volt maga is egyszerű. Modora, beszéde, minden tette átlátszó volt, mint a kristály, hátsó gondolat vagy affektáltság soha sem jelentkezett az ő szereplésénél.

A szívét, a nagy szívét ezren ismerték és siratják. Azok, akik előtt ő azt feltárta, kincses házra lettek ottan és azok most arra a koporsóra, mely az ő immár kihűlt nemes szívét takarja, meleg könnycseppet ejtenek.

Nagy tudományát legközvetlenebbül volt tanítványai előtt tárta fel, akik még ma is rajongó lelkesedéssel beszélnek előadásairól, de munkái révén ismeri a magyarországi és külföldi refor-

mátus intelligencia, sőt ismerik és méltányolják a másvallású hittudósok is.

Ilyen volt, nagy volt.

És hogy nincs többé, nagy vesztesége nemcsak a kálviniista egyháznak és közelebről Debrecennek, hanem általában a magyarságnak is. Legpanaszosabban talán a végeken őrtálló, árván maradt magyar kálviniista ekkleziák templomtornyaiában szól a harang.

De busan, panaszosan szól itthon, a kálviniista Rómában is. Mély gyász üli meg a sziveket és nagy igazi fájdalommal bocsátjuk utjára a felejtethetlen nagy embert, midőn szive vágya szerint egy már porladozó másik szívhez indul közülünk.

Áldásunk, hálás szeretetünk, tisztelő emlékezésünk kíséri utolsó útján.

Legyen pihenése csendes!

*
A püspök betegsége és halála.

Eröss Lajos püspök, amint arról annak idején be is számoltunk, most március 17-én kezdette rosszul érezni magát. De bajának, amint azt szokta is tenni, nem tulajdonított nagyobb fontosságot. Így is folytatta fáradhatatlanul nagykiterjedésű munkásságát. Szombaton 18-án még készült legközelebb elmondandó egyházi beszédére, melyet már nem lehet neki elmondani és ismét dolgozott vas szorgalommal a debreceni egyetem megalapozásán, melyet mindig élete főcéljának tekintett. Vasárnap 20-án reggel még felkelt és egy ideig a püspöki irodában foglalatoskodott, délelőtt 10 óra tájban azonban már nem bírta tovább a munkát, hazament a lakására és lefeküdt.

Ekkor már nagy kínok kezdték gyötörni, mindazonáltal mégsem engedett magához orvost hivatni, sőt azt sem, hogy távollévő fiát és családtagjait értesítsék. Nem akarta őket kötelességük teljesítésében megzavarni. Mert mindig az volt az elve: „Első a kötelesség” és ezt a maga példájával is meg akarta mutatni.

Közben egyre rosszabbodott az állapota.

Átköltözés miatt hatóságilag engedélyezett

Zavatzky Leó

végkiárulás!

női és férfi divat üzletében
Debreczenben, a Bikával szemben

Nagy fájdalmi voltak és nem tudott felkelni még másnap, sőt hétfőn sem. Hétfőn aztán elhívták hozzá dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvost, aki azonban ekkor még nem ismerte föl a bajt és csak egyszerűbb gyógyszerelést ajánlott. Ez aztán láthatólag könnyítette a szeretett egyházfő baján és a délután aránylag jól töltötte.

De dr. Tüdös Kálmán a püspök aggódó barátai tanácsára elvitte magával dr. Csikos Sándort. Dr. Csikos már sejtette a bajt, de ő sem akart ilyen végzetes betegségre gondolni, aminek a nagy tiszteletben álló főpásztor áldozatul esett. Eröss Lajos igazán önfeláldozó barátainak az unszolására aztán, akiket valami megnevezhetetlen félelem hajtott erre, lesürgönyözték a beteghez dr. Dollinger Gyula hírneves orvostanárt, aki konstatálta a betegséget és kijelentette, hogy itt csak a leggyorsabb operáció segíthet. Kedden délelőtt kivitték a nagy beteg egyházfőt dr. Kenézy Gyula mintaszerű klinikájára és az emeleti kis műtőteremben Dollinger tanár megoperálta. Az operáció 45 percig tartott és ekkor jöttek rá, hogy az elhunyt beleiben nagy béltályog keletkezett, melyet operálni kellett.

A betegség Dollinger tanár vélekedése szerint legalább öt esztendő óta kinozta főpásztorunkat. Mintegy félliternyi gennyet szedtek ki a beleiből. És a kínzó, nehéz fájdalmat tűrte és titkolta a munkás egyházfő, csak azért, hogy kötelességét végezhesse. Rá igazán el lehet mondani, hogy a szigorú kötelességteljesítés halottja volt. Az operáció után, narkózis hatása alatt, állapota szerdán még nem volt kielégítő, azonban csütörtökön már nagyfokú javulás állott be úgy, hogy betegágyához siető barátait, kik már az első napokban naponta kétszer is felkeresték a klinikát újabb hírekért, gr. Degenfeld József főgondnokot, Márk Endre kollégiumi ügyészt és Muraközy László gyógyszerészt is fogadhatta. Azonban, dacára ennek a látszólagos javulásnak, és a mintaszerű ápolásnak és a felesége, ki az operáció óta majdnem egész napját férje betegágyánál töltötte, hűséges és gondos ápolásnak, a fáradhatatlan egyházfő állapota pénteken váratlanul rosszabbra fordult. A láb egyre magasabba szökött, az érverés száma egyre nőtt. Éjfél fele már 160 volt percnként az érverés, majdnem kétszeresére a normálisnak. Sokszor már félrebeszélte és a környezetét is alig ismerte meg. Az orvosai ezt azzal magyarázzák, hogy a szív működés minden gyorsasága mellett is gyöngye volt és nem bírta az agyig dobni a vért és ezért az önkívületi állapot. Éjfél után már kétségkívül meg lehetett állapítani, hogy a püspök agonizál és állapota reménytelen. Telefonon hívták ki szerető feleségét és atyja betegsége hírére Budapestről hazasietett fiát és az ő karjaiban és kétségbeeső barátai környezetében lehelték ki fáradhatatlan nemese lelkét.

A halál híre.

A püspök halála híre futótűzként terjedt el szombaton reggel az egész városban. Mire az utca ébredéseit már mindenfelé beszéltek a lesújtó esetről. A középületekre az egyházi hivatalokra kitűzték a fekete zászlókat s az összes templomokra is. Délelőtt többször zúgtak a harangok az elhunyt érdemes egyházfőért.

A halottat szombaton délelőtt koporsóba tették és a kollégium nagytermében helyezték ravatalra. A fekete draperiával bevont nagyteremben van a halott s négy theológus állt őt mellette. A ravatalhoz nagyon sokan zarándokoltak el minden nap. Nemcsak debreceni, hanem a vidéki református lakosság is

nagy tömegekben kereste fel a kiváló egyházfő koporsóját.

A halálesetet a püspöki hivatal távirati úton közölte az egyházkerületbe tartozó 579 egyházzal, tanító és tanítónő képzővel, jogakadémiákkal, gimnáziumok igazgatóságával. Elrendelték, hogy Eröss Lajos dr. lelki üdvéért napjában kétszer, a temetés napján pedig délelőtt és délután 1 órától harangozzanak.

A debreceni egyház presbyteriuma szombaton délelőtt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a temetés kedden délelőtt lesz. A temetési intézkedéseknél irányadónak vették az elhunyt végrendeletét, melyet iratai között megtaláltak. A püspök ezen írása e hó 17-én kelt s a következőképen hangzik:

„Sírfelelőm ez legyen:

A. B. F. R. A.

ERÖSS LAJOS

a theologia doktora, előbb kémeri, földesi, püspökladányi református lelkész, később a rendszeres theologia tanára Debrecenben s végre a tiszántúli református egyházkerület püspöke s mint ilyen debreceni lelkipásztor. — Született 1857. március 2. (Darvason, Biharmegyében), meghalt: 19..

I. Korinth. 15. 20—58.

Megmásíthatatlan és semmiképen el nem magyarázható, a hozzám tartozók előtt számtalanszor említett s itt is hangsúlyozott akaratom az, hogy ne Debrecenben, hanem a püspökladányi református temetőben temettessem el abba a sírba, ahol boldogult első feleségem hamvai nyugosznak. Temetésem a lehető legegyszerűbb legyen; mondjon felettem egy 10 percig tartó imádságot a debreceni nagytemplomban a püspökladányi református lelkész (de imádság legyen az a nagy istenhez s ne afféle okoskodás, aminővel egy idő óta szemképrázatba ejtik az embereket!). Több és másféle beszédet nem akarok. Gyászruhát és divatos fátyolokat én éretem senki és egy pillanatig se viseljen; hasztalan koszorukra ne költösn. Így legyen! Ez az akaratom és mindenkivel elvárom, hogy azt tiszteletben tartásák. A szentháromság egy Isten nagy nevében.

Debrecen, 1911. március 17.

Dr. Eröss Lajos.

A temetés rendje.

A presbyterium a temetés részleteit megállapította és a következő végzést adta ki:

V É G Z É S.

Értekezletünk a legmélyebb fájdalommal értesül arról a lesújtó gyászhierről, hogy egyházunknak közel két év óta szeretett lelkipásztor, a tiszántúli ref. egyházkerület tudós püspöke, a theologia doktora, Eröss Lajos ur szombaton reggel 4 órakor rövid szenvedés után bevégezte földi életét és mindenben helyesléssel veszi tudomásul az elnökség intézkedéseit, a továbbiakra nézve pedig a következőkben állapodik meg: 1. Mivel a bold. a főt. egyházker. elnökség rendelkezéséből a főisk. dísztermében tételik ravatalra, erre vonatkozólag, valamint a gyászravatal felállítására, ennek díszorséggel való ellátására, a végítzesség napján ez évi március 28. napján délelőtt 10 óráig a rendfentartására nézve az intézkedés a főt. egyházker. méltóságos elnökségét és a főiskolai tanárikart illeti, értekezletünk csak az őhajtását fejezi ki, hogy: 1. a főiskola folyosói a gyászszertartás napján a résztvevő hölgyközönség részére tartassanak fenn és a hölgyek a főiskola homlokzatán levő két fölépcsőn juthassanak fel fenntartott helyeikre. 2. Főgondnok ur, mint polgármester, a Fűvészkert felőli kapubejárathoz rendőrt legyen szíves állíttatni a rendfenntartása végett. 3. A gyászmenet a Fűvészkert felőli kapu vezettségű ki az utcára a gyászszertartásnak a főisk. udvarán bevégzése után. A gyászmenet innen a Fűvészkert utcán vonul a nagytemplomig, hová a délfelől előjöttön megy be. Felkéri értekezletünk főgondnok urat, mint városunk polgármesterét, hogy a Fűvészkert-utcának a gyászmenet részére való fenntartásáról intézkedni szíveskedjék.

A templomi-rendet a következőben állapítja meg értekezletünk:

A nagytemplomban.

Az Urasztal körüli téren foglal helyet az egyházkerületi főgondnok és az esperesek kara. Az Urasztalával szemben fekvő padok fenntartatnak a gyászoló felek, az egyházkerületi tagok, lelkészek számára és ha itt nem férnek el, aminthogy ez a hely kevés is, a templom keleti hajóján, a földszinti padok között mind a két oldalon fenntartatik legalább 10—10 pad, hogy a lelkészek, testületek, küldöttségek azon tagjai, kik az Urasztalával szemben levő padokban helyet nem kapnak, ezekben a fenntartott padokban helyezkedhessenek el. Fenntartatik még a nyugati hajóban levő padok közül a délfelől oldalon 3 pad a gyászoló és kíséretök számára.

A déli karzat két első padsora az akad. tanulóknak, többi padsora a főgimnáziumi tanulóknak tartatik fenn, a tanítóképző intézet növendékei pedig az orgona karzatán foglalnak helyet.

A nyugat felől eső karzat a református felsőbb leányiskola és tanítóképző növendékeinek tartatik fenn.

Mivel a gyászmenet a délfelől levő főajtón vonul be, itt a padok közt közepén fekvő ut is fenntartatik annyira, hogy itt senkinek a gyászmenet bevonulása előtt megállani nem szabad. A rend fenntartására a gazd. gondnok, az egyháziak és a főiskolai szenior ügyelnek. A déli és nyugati karzatok fenntartására az egyházi szolgák osztálnak be.

A templom többi része a közönségnek marad fenn. Felhívja az egyház úgy a női, mint férfi közönséget, hogy maga is igyekezzék a jelzett templomrendet fenntartani. A keleti és nyugati ajtót, valamint a délfelől levő két mellékajtót is háromnegyed 10 órakor nyitják ki.

A templomrend fenntartására hajduk rendelgetnek ki.

A közönség figyelmébe.

Kovács József polgármester, a ref. egyház főgondnoka a következő utasítást adta ki a temetésre vonatkozólag:

Néhai dr. Eröss Lajos püspök ur temetésére vonatkozólag — nehogy a közönség a kellően nem tájékozottság okából részvéte kifejezésében gátolva legyen, a következőket tudatjuk.

Téves az a közlés, hogy a rendőrség segítsége nem vétetik igénybe. Ez alatt csak

Szabó sztrájk

nem akadály arra, hogy elegánsan öltözködjünk.

Saját készítményeim férfi ruhákban és felöltőkben rendszeresen készülnek!

Tessék meggyőződni! Szabott árak!

Kende Ignácz

férfi, fiu- és gyermekruha telepe

Piacz-utca. 55. sz.

a „Hungária“ kávéház mellett.

azt kell érteni, hogy bent a ravatalnál s a kollégium udvarán nem leendő rá szükség, miután ott a rendet maga a kollégium ifjúsága tartja fenn. A kollégium udvarra bemenetelnél, kijövetelnél, és általában a temetés további folyamán a rendőrség fog közreműködni.

Téves az is, hogy kedden reggeltől kezdve már senkit nem eresztenek be a küldötségeken kívül a kollégium udvarára. Nem hocsátják be az utcai dologtalanokat, s a kóborló, bámészkodó gyermekeket, minden más egyén, férfi avagy nő, akadálytalanul teheti meg a végső tiszteletadást.

A temetési menet a vasutnál, a holttestnek az államvasut kezelése alá átadása után — tehát fél tizenkét óra körül eloszlik s a vasutnál csak azok maradnak, akik ott megebédelni s a koporsót Püspökladányba átkísérni óhajtják.

A Püspökladányba átkíséréshez s onnan visszajövetelhez külön vasúti vonat fog állani rendelkezésre, amely indulni fog pontban déli 12 órakor s vissza indul a temetés végeztével vagyis délután 4 órakor, mindenestre félöt óra előtt. Erre a külön vonatra csak azok szállhatnak fel, akik erre megváltották a református egyházi hivatal irodájában Hódy Béla irodatiszt urnál avagy a püspöki irodában Hajdu Zsigmond titkár urnál, esetleg pedig a déli órákban a máv. pályaudvarában a portás fülkéjében a megfelelő igazolványokat.

A részvét.

Óriási a részvét, amely megnyilatkozik Eröss Lajos püspök elhunytá miatt. Az ország minden részéből halmazával érkeznek táviratok Dégenfeld József gróf egyházkerületi főgondnokhoz. A táviratok közül közöljük a következőket:

Fejes püspök (tiszáninneri kerület): Az egyházkerület veszteségében mély részvéttel osztozom.

Balogh Jenő államtitkár: A tiszántúli egyházkerület nagyérdemű főpásztorának megdöbbentő elhunytá alkalmából legmelegebb őszinte részvétemnek kifejezést adok.

Ballik Ferenc püspök: Eröss püspök elhunytá felett fogadják kérem mély részvétetemet.

Gyurátz Ferenc püspök: Mély részvétemet nyilvánítom Eröss Lajos püspök ur elhunytá felett, élete áldás volt az életre; elhunytá nagy veszteség protestáns egyházainkra. Áldott legyen emlékezte!

Antal Gábor dunántúli ref. püspök és konventi elnök: A tiszántúli ref. egyházkerület Eröss Lajos halálával ért nagy veszteség miatt fogadják Méltóságod és a tiszántúli ref. egyházkerület a magyarországi egyetemes ref. konvent és a dunántúli ref. egyházkerület őszinte részvétét, amelylyel a közös fájdalomban mindnyájan osztozunk. — A temetésen küldöttségileg részveszünk.

Daranyi Ignác volt földmívelési miniszter, egyházi főgondnok: Fogadd a tiszántúli egyházkerület súlyos és tragikus gyászához úgy magad, mint az egyházkerület részére legmélyebb részvétem kifejezését.

Kenessey Béla ref. erdélyi püspök: A magam és egyházkerületem legőszintébb részvétét jelentve, a nagy és váratlan veszteségben méltóságodnak és kormányzata alá tartozó egyházkerületnek Istentől kegyelmet kíván.

Vas Mihály esperes Gégeny: Mélyen megrendülve értesültünk szeretett püspökünk haláláról. — Halála igen nagy veszteség nemcsak egyházkerületünkre, de a magyarországi a gyászentegyházunkra is, fogadják és tolmácsolja Méltóságod igaz részvétem kifejezését.

A középszabolcsi egyházmegye tanítói testülete: Mai közgyűlésén mély fájdalommal értesült a reménytelen veszteségről, mely az egyházkerület szeretett püspöke elhunytával érte. A haláleset fölött legnagyobb fájdalmát fejezi ki Délczég, elnök.

Biky Károly szatmári esperes: A szatmári egyház és egyházmegye nevében fogadják Méltóságod legmélyebb részvétem kifejezését elnöktársá elhunytá fölött.

Dokus Ernő: Mélyen megrendülve a tiszántúli egyházkerület és a protestáns egyetemes egyházat ért súlyos veszteség felett, fogadják Méltóságod és az egyházkerület igaz és mély részvétem kifejezését.

G. Tóth János polgármester és Békési Lajos szoboszlói esperes: Az egyháztanács mai napon tartott gyűléséből mély részvétét nyilvánítja mindnyájunk főpásztorá és népiskoláinknak jóakaratu pártfogójának elhunytá felett.

Perényi báró máramarosi főispán távirata: Legőszintébb részvétünket nyilvánítjuk a nagy gyász alkalmával.

Dombi Lajos esperes: Fájdalma részvétem a gyászoló családnak és a kerületnek.

Porubszky Jenő itélőtáblai elnök a következő tartalmú levélben fejezte ki részvétét Dégenfeld József grófhöz intézett levélben:

Méltóságos gróf, főgondnok Ur!

A ref. egyházkerület nagyérdemű püspöke iránt táplált tiszteletet és nagybecsűlést, váratlan gyorsan bekövetkezett elhunytá úgy bennem, mint a debreceni kir. itélőtábla bíráiban is az igaz fájdalom és bánat érzetét költötte fel.

Ezen érzetek behatása alatt, a bánat első óráiban sietek Méltóságodnak mélyeséges részvétünknek kifejezést adni.

Fogadják Méltóságod ez alkalmából is kiváló tiszteletem és nagybecsűlésem kifejezését.

Debrecen, 1911. március hó 25-én.

Készséges híve

Porubszky Jenő.

Scholtz Gusztáv evangélikus püspök a következő táviratot küldte: A felejtetetlen püspöknek megdöbbentően váratlan elhunytá felett mély gyászunkban hűséges szívvel osztozik Scholtz evangélikus püspök.

A Csokonai-kör részvéte.

A Csokonai-kör, amelynek az elhunyt püspök jóakaró támogatója és buzgó választmányi tagja volt, a következő részvétiratot intézte gróf Dégenfeld József egyházkerületi főgondnokhoz.

Méltóságos Főgondnok Ur!

Abban a mélyeséges gyászban, amely a tiszántúli ref. egyházkerületre szakadt dr. Eröss Lajos püspök urnak megdöbbentően váratlan halálával, őszinte szívvel részt kér és részt vesz a debreceni Csokonai-kör is. A megboldogult egyházfő és író és tudósvilágunk is kiünöskéje volt, akiben nemcsak a hittudományok országos nevű művelőjét, az irodalomnak több téren buzgó munkását tiszteltük, hanem akiben mi, Csokonai-kör is elvesztettük egyik legrégibb rendes és egyik legérdemesebb választmányi tagunkat.

A Csokonai-kör soha sem felejté azt a választmányi tagunkat.

A Csokonai-kör soha sem felejté azt az érdeklődő figyelmet, azt a jóakaratu támogatást, amelyben a megboldogult minden nemes törekvésünket részesítette s éppen ezért hálás kegyelettel őrizi az ő nagy idők emlékezetére méltó nevét.

Az egyházkerület lesújtó gyászával a magunk nagy veszteségének érzetét egyesítve, ismételtén kifejezzük a Csokonai kör igaz részvétét és maradunk Méltóságos Főgondnok ur iránti kiváló tisztelettel. Debrecenben 1911. március 26. Géresi Kálmán a Csokonai-kör elnöke, Kardos Albert a Csokonai-kör titkára.

Gyászjelentések.

A. B. F. R. A. „Elesett a mi fejünknek koronája“ e szavakkal jelentjük a tiszántúli kerület mélyeséges gyászát és fájdalmas érzéssel tudatjuk, hogy szeretett püspökünk Eröss Lajos a theologia doktora, elébb kémeri, fő deai, püspökladányi lelkész, később a rendszeres theologia tanára Debrecenben, végre a Tiszántúli Ref. Egyházkerületben püspök s mint ilyen debreceni lelkipásztor, egy heti súlyos betegség után f. hó 25-én, áldott életének 55-ik, nagy sikerrel folytatott püspöki hivatalának 3-ik évében, minden jók fájdalmára váratlanul elhunyt. A megboldogult püspököt megmásíthatatlannak irt végső akaratára szerint, minden külső gyászpompa és koszorúk mellőzésével folyó hó 28-án, kedden délelőtt 10 órakor, a debreceni nagytemplomban tartandó rövid imádsággal temetjük és délután 2 órakor a püspökladányi ref. temetőkerthbe tesszük végső nyugalomra. Az Ur adta őt nekünk, az Ur végzésében kell megnyugodnunk. Az ő munkája nem volt hiábavaló közöttünk. Az ő neve és emlékezte fent marad nálunk.

Mély fájdalommal jelentjük Eröss Lajos tiszántúli református püspöknek, debreceni református egyházunk szeretett lelkipásztorának, a theologia tiszteletbeli doktorának, élete 55-ik évében, ez évi március hó 25-én reggeli 4 órakor, rövid szenvedés után történt elhunytá. A boldogult hült tetemei a főiskola dísztermében tétettek gyászravatalra és onnan e hó 28-án délelőtt 10 órakor a nagytemplomban tartandó gyászszerartás után a vasúti nagyállomáshoz és onnan Püspökladányba szállítatnak, ahol a családi sírboltba helyeztetnek siri nyugalomra. Erre a végintézkedésre református egyházunk hivat és a nagy közönséget fájdalmas érzéssel meghívjuk. Debrecen, 1911. március 25-én. A debreceni református egyház nevében: A Presbiterium.

A B. F. R. A. A Debreceni Református Főiskola Tanárkarai mély megilletődéssel tudatják, hogy Főtiszteletű Eröss Lajos ur a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, a genfi egyetem tiszteletbeli theologiai doktora, a debreceni református egyház lelkipásztorá, volt theologiai rendes tanár, akadémiai igazgató f. hó 25-ik napján, hajnalban, rövid szenvedés után, buzgó és áldásos életének 55-ik esztendőjében jobblétre szenderült. Földi részei folyó hó 28. napján délelőtt 10 órakor a nagytemplomban tartandó gyászszerartás után a püspökladányi református temetőben helyeztetnek végső nyugalomra. Debrecen, 1911. március hó 25. A bölcsék fényének, mint az égnek fényessége. Dán. 12., 3.

A püspök életrajza.

Eröss Lajos dr. Darvason (Biharmegyében) született 1857 március 2-án, szegény iparos szülőktől. A debreceni kollégiumban tanult, ahol a főgimnáziumi érettségi vizsgálatot 1876-ban tette le, jeles sikerrel. A középiskolai tanulmányok eivégzése után a theologiai akadémiának volt kitűnő hallgatója s a többi nagy tanárok között tanítványa volt a nagyhírű nyelvésznek, Lugossy Józsefnek, akinek vezetése alatt magyar irodalommal, arab, zsidó és szanszkrit nyelvekkel foglalkozott. A Magyar Irodalmi Önképző Társulatnak, a Hittanszaki Önképző-körnek elnöke, a hajdan híres Diák Tűzoltó Társaságnak alelnöke volt. Szerkesztette a Közönyt és viselte az esküdti, szeniori hivatalokat. Ugyanebben az időben mint gimnáziumi segédtanár is működött és e minőségben elért rendkívüli sikertől ösztönözve és feljebbvalóinak biztatására azzal a tervvel is foglalkozott, hogy tanári pályára lép.

Külföldi egyetemi tanulmányai azonban — Bázelen az alumenium növendéke volt s mint egyetemi hallgató a Burschenschaftban sok kedves összeköttetést szerzett

Hotel „Arany Sas“ szálloda

a Központi pályaudvarral szemben.

Budapest.

Baros-tér 19. szám.

Családi szálloda. Pedáns tisztaság. Mod. szobák, villanyvilágítás és illet a szolgálással 2 korona 60 filértől fevel.

Szálloda tulajdonos: FRIED GY

— a papság felé terelték figyelmét. Alig jött haza, meghívást is kapott Kémerre, az erdélyi egyházkerületben; itt úgy megszerették híveit, hogy utódját is az ő tanácsára választották (Azery István jelenlegi kisújszállási lelkész); mert Kémeren nem sokáig maradt. Két évi itt működés után Földesre vitték, ahol életének legszebb s legzavartalanabb idejét töltötte.

De innét is mennie kellett tovább. Földesről Püspökladányra hívták meg, ahol szélesebb munkakört talált s amely község második hazájává lett. Itt lépett sorompóba a püspökladányiak érdekében s kezdte meg az agitációt arra nézve, hogy a vallásalapítványi földek kisebb parcellákban adassanak bérbé. Itt kezdődik Eröss Lajos nagyobb arányú közéleti szereplése is Hajdúvármegyében, melynek közéletében tevékeny részt vett — a törvényhatósági bizottságnak, az állandó választmányának is tagja volt — és az egyházmegyében, melynek tanácsbírája lett. Ekkor szerkesztette a Püspökladány című helyi lapot s ebben az időben lépett be a Debreceni Protestáns Lap kötelékébe, amelynek kilenc évig főmunkatársa volt s melynek később felelős szerkesztői tisztét is átvette. Alatta szerezte meg ez a régi lap mostani nagy hírnevét és az egyházi ügyekben olyan sokszor irigyeit döntő befolyását.

Amikor Tóth Sámuel kerületi főjegyző, a debreceni akadémia dogmatikai tanára meghalt, mint legérdemesebbre, ő rá esett a választás s így jött Debrecenbe s lett egészen a miénk.

Sokan kicsinyebbek lesznek a közvetlen közelben. Eröss Lajos nagysága akkor bontakozott ki még jobban. Ez az oka, hogy itt minél hamarabb vezető szerepet kapott. A nagy egyházkerület tanácsbírájává választotta. A kollégiumban előbb teológiai akadémiai dékán, majd igazgató lett. Irodalmi sikerekkel is gazdagította nevét, kiadta az „Apologetika” című nagy művét, melyet még katolikus részről is a legnagyobb méltánnyal fogadtak. Ezt a munkáját, amelynek révén a világirodalomban is ismert és becsült lett a neve.

Ilyen előzmények után választották meg a tiszántúli egyházkerület püspökének. Alig harmadfél éve, hogy ez a választás lefolyt. Rendkívül rövid idő, ami ebben a magas állásban eltöltött s mégis olyan eredményeket ért el, amelynek hosszú esztendőket sikeres törekvéseivel is bátran versenyezhetnek.

Elsőben megnyerte mindenkinek a közetszését. Rendel teremtett a püspöki hivatalban és ismét megkezdte a püspöki kormányzatot. Rendszeres programot dolgozott ki a délvidéki szorongatott magyar kálvinisták érdekében és két püspöki körutjában újra bátorságot öntött a csüggedő hűvekben és felemelte a kisebbségben lévő magyarság önértését. A kormány támogatásának kieszközölésével is régi elpusztult református egyházakat — a magyarság megannyi bástyáit — hívta életre. Új egyházakat alapított, templomokat szentelt, biztatott, bátorított s apostoli munkájával az idegenek, a más vallásúak osztatlan elismerését is kivívta. Egyházak, községek, törvényhatóságok versenyezve ünnepezték őt s a vele együtt járó főgondnokat.

Ő volt az, aki a külföldi összeköttetések fontosságát is felismerte. Résztvett Degenfeld gróf főgondnokkal a genévei (genfi) jubiláris ünnepeken s munkás volt abban, hogy testületünk ott ösztöndíjat alapítson s azóta is állandó összeköttetést tartott fenn a svájciakkal. A jubiláris ünnepségek során a genfi egyetem Eröss Lajost teológiai disz doktorrá avatta, fényes ünnepségek között.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Költségvetési vita.

A képviselőház ülése.

Berzeviczy Albert elnöke fél 11 órakor hívta meg az ülést. Bemutatta Issekutz Győző kézírását 5 heli szabadságért. Bemutatta a Kuria jelentését Mandics Tivadar elleni petícióról. Hazai Samu ellen szintén petíciót emeltek a losonciak.

Következik

a költségvetés

általános vitájának folytatása.

Szmrecsányi György örömmel látja, hogy a költségvetési vita a nemzetiségi kérdést felszínre vetette s olyan vitát provokált, mely az eddigi szórványos jelentésekhez képest nagyszabásúnak tekinthető. Sajnos azonban, hogy csak a román kérdés körül forgott a vita. A tót kérdéssel — bár éppoly fontos mint a román kérdés — nem foglalkoztak. Beszédjének célja a tót nemzetiségi mozgalmak ismertetése. A 70 es és nyolcvanas években nem volt nagy eredménye a tót programnak, mert akkor tót képviselőt nem választhattak, most azonban jó talajra talál a pánszlávizmus. Ennek főoka a tisztviselők magatartása. A tisztviselők rossz indulatuk a tót nép iránt, kihasználják és nem méltányosak irántuk. Ennek pedig az az eredménye, hogy a tót társadalom külön zárkózik a magyartól és a magyarok ellenségévé válik. Különösen azt kifogásolja, hogy a tót nem érti a magyar nyelvű hatósági végzéseket és ajánlja, hogy tótok részére tót nyelvű végzéseket állítsanak ki.

Rakovszky István Szmrecsányi György beszédét helyeselve példát említi, amelyben a rosszhiszeműek a törvény hiányosságát kihasználják. Amíg tisztességes, jó közigazgatás nincs mindenütt s különösen a nemzetiségi vidéken: addig semmi törvénnyel, rendelettel nem lehet kormányozni az országot. Ugron Zoltán Rakovszkyval szemben nem tartja szükségesnek, hogy a bírósági végzéseket a nemzetiség nyelvén állítsák ki. Az elnök a vitát bezárja.

Khuen-Héderváry miniszterelnök Szmrecsányi Györggyel szemben azt állítja, hogy információk alapján arról van meggyőződve, hogy a tót vidékeken nincs izgalom. Ő is helyesli, hogy a nemzetiségi kérdés, a tárgyalások során szóba került, mert ezáltal a fogalmak tisztázódnak. Örövend annak, hogy nem pártiszempontról tárgyalják a nemzetiségi kérdést. — Megnyugtatta a horvátokat, hogy nyelvük jogán szükség esetén rendeletekkel biztosítja.

Részletes tárgyalás.

Az udvartartás költségeihez szól Osiffy Lajos nem fogadja el a javaslatot, mert nincs magyar udvartartás.

Csuha István eleve tiltakozik az ellen a fellevés ellen, mintha ő vagy pártja illojális volna. Anyagi és politikai okokból nem fogadja el a költségvetést.

Debreceni iparosok a választói jogért.

Ipartestületi közgyűlés.

Le nem kicsinyelhető, nagyjelentőségű határozatot hozott a debreceni ipartestület. Vasárnap tartotta rendes közgyűlését az ipartestület, amely elé 100 debreceni iparos indítványt tett, hogy emelje fel szavát a választói jog reformja ügyében. Az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A debreceni ipartestület, helyes, okos és meggondolt indítványa bizonyosan feltűnést fog kelteni az or-

szágban mert itt nem népgyűlés határozatáról van szó, melyet választói jog nélkül rendelkező emberek hoztak, hanem már most is választói joggal bíró derék polgárok. Megmozdult tehát Debrecen iparossága is a választói jog reformja érdekében. Fontos és nagyjelentőségű ez a mozzanat a nagy harcban, mert egy hatóság kívánja sürgősen a reformot. E szónak pedig súlyt kölcsönöz az, hogy nem az utca, hanem választó polgárság, Debrecen iparos világa állott a választói reform ügye mellé. Öröndetes dolog mindenesetre, hogy a harcnak ez az új módja Debrecenből indul ki s tekintve, hogy ennek a városnak mindig komoly szava volt nagy politikai kérdésekben, remélhető, hogy az ipartestület szép elhatározása nem fog eredménytelen maradni.

Az ipartestület feliratot intéz a képviselőházhoz az általános egyenlő és titkos választói jog ügyében, megküldi határozatul Bakonyi Samu dr Tüdös János dr és Láng Lajos országos képviselőknél, továbbá csatlakozásra hívja fel a hazai ipartestületeket is.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

Az ipartestület közgyűlésén Dávidházy Kálmán elnökölt. Jelen voltak még az elnökség részéről Köössy Kálmán dr ügyész, Scheibner Gyula jegyző és az iparhatóság részéről dr Harsányi Imre tb. r.-fogalmazó.

A közgyűlést Dávidházy Kálmán nyitotta meg szép beszéddel, majd betérjessztették az 1910. évről szóló zárszámadást és jelentést. A közgyűlés tudomásul vette, hogy az ipartestületnek 2307 iparos tagja van, a segédek létszáma 2958. Az ipartestület bevétele volt 19.884 kor. 66 fillér, a kiadás 18.743 kor. 90 fillér, tiszta nyereség 1148 kor. 76 fillér. A jövő évi költségelőirányzat: kiadás 13.826 korona, bevétel 14076 korona.

Ennek elfogadása után az elnökválasztás következett. Dávidházy Kálmán eddigi elnököt zúgó lelkesedéssel, nagy örömmel, egyhangulag választották meg újabb 4 évre elnökké. A szeretetnek ez a megnyilatkozása meghatotta Dávidházy Kálmánt, aki hálásan köszönte meg a bizalmat és kijelentette, hogy mindig a legnagyobb munkakedvvel és ambícióval fogja ellátni hivatalát. Minden törekvése odairányul, hogy a debreceni iparosok érdekeit előmozdítsa. Beszédében felemlítette, hogy a debreceni iparosház létesítése körül nem szűnik meg munkálkodni. Ezt az intézményt a debreceni iparosság fejlődése megkívánja. Közel az idő, amikor már testet ölthet az iparosház terve, mert az megvalósul. Az iparosok bizalmát és támogatását kérte új működési ciklusára.

Ezután előjárósági tagokul megválasztották a következők: Szathmáry Péter, Ökrös István, Vass János, Debreceni Károly, Elek Ferenc, Széplaky József, Varga Imre, Sarkady Ferenc, Kurian Gyula, Salánky Mihály, Kovács József, Bresz Henrik.

Számvizsgálók lettek: Biczó Gyula, Debreceni Lajos és Poroszlay László.

A tárgysorozat utolsó pontja volt a választói jog érdekében 100 aláírással ellátott indítvány, melyet Scheibner jegyző olvasott fel.

Keresztessy Antal kérte, hogy az indítványt vegyék le a napirendről, mert a hatóság nem politizálhat. Nagy zúgás, lármá kísérté Keresztessy szavait.

Vági István, az aláírók egyike indokolta meg az indítványt. Kifejtette, hogy ezen indítványnak sulya kell, hogy legyen, mert a választói jogot azok kérik, akik most is rendelkeznek választói jogosultsággal. Majd fejtegette, hogy az iparra mily fontos a választói jog kiterjesztése. Egész új életre van kilátás a jog kiterjesztése által. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a külföldi államokban a fejlődés ennek köszönhető.

Zelinger Ede kijelenti, hogy a választói

Tess Debreceni Bőröndgyár megnyílt Piac-u. 47. sz. alatt! Megrendelésre készülnek a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek is megfelelő **bőröndök, kazetták,** **tokok** intézetek részére **okmánytáskák, kalapdobozok, bokavédők,** és mindennemű bőrdíszműveket. — Javítások gyorsan és pontosan eszközölköztetnek. **Tanuló felvétetik.**

jog kiterjesztéséből nem lehet kára az országnak. Az jövője méltán várható attól.

Nagy Sándor asztalosmester szintén pártolja az indítványt.

V. Körössy Kálmán dr. ajánlott módosítást, melynek elfogadása után a közgyűlés hangulag elfogadta az indítványt s felépítési tervét, valamint a határozatot felírta Debrecen képviselőivel és a hazai ipartestületeket csatlakozásra hívják fel.

A közgyűlés ezután lelkes hangulatban vég ért. Este társasvacsora volt az új elnök tiszteletére.

UJDONSÁGOK

— **Hajdumegye költözése.** Hajdúvármegye május elsején megkezdte új székházának építését. A vármegye április végén kiköltözik a régi épületből. Kovács Gyula alispán tegnap megkereste a város tanácsát, hogy a székház építés ideje alatt ülések céljaira engedje át a városháza kis és nagy tanácstermét. A kérelemnek a tanács készséggel tett eleget.

— **A katona beszállásolás terhének megváltása.** Felhivatnak mindazon háztulajdonosok, akik házaikat folyó évi május hó 1-től 1912-évi május hó 1-ig terjedő 1 évre a katonatartás kötelezettsége alól megváltani óhajtnak, hogy eziránti kérelmüket szóval vagy írásban folyó évi május hó 1-ig a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városháza I. em. 19. ajtó) d. e. 8 órától 1-ig jelentésként be, megjegyztetve, hogy ezen megváltási kedvezmény csak béke idejére szól.

— **Új posta ügynökség.** A nagyváradi posta- és távirda igazgatóság közli Hajdúvármegye Nagycsere vasútállomásán Nagycsere elnevezéssel 1911. évi április hó 1-én postai ügynökség lép életbe, mely bárhova szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a belföldre, Ausztriába, a megszállott tartományokba és Nemetországba szóló 1000 korona értékét meg nem haladó pénz- és csomagküldemények felvitelével, továbbításával, leadásával és utalvány, nemkülönben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva. A postaügynökség kézbesítési köre Bánk, Fancsika, Haláp, Pacz-erdő pusztára, Haláp csárdára s Haláp és Nagycsere vasútállomásra terjed ki. A postaügynökség leszámolás és felügyelet tekintetében a Debrecen 2. sz. posta és távirda hivatalhoz tartozik és összeköttetését a budapest—királyházai vasutvonalon mindkét irányban közlekedő 20. sz. mozgópostákkal és a Debrecen 2. sz. posta- és távirda hivattal nyeri. Siket Traján m. kir. posta-távirda igazgató.

— **A Stencinger ház lebontása.** November hó 1-én lebontják a Stencinger házat. A tanácshoz a Takarékszövetkezet kérésrel fordult, hogy addig is engedje meg az építkezést. A tanács az engedélyt megadta és a Stencinger ház udvarán május elsején az építő állványokat fellállítják.

— **Előfizetőinkhez.** Eröss Lajos püspök elhunytá alkalmával, szombaton munkaszünet volt nyomdánkban. Az ugyanott készülő Esti Hírlap című politikai napilap külön kiadást adott a váratlan halálesetről. Hogy olvasóink a munkások szünetnapja dacára a váratlan és szomorú hírről értesüljenek, kiadóhivatalunk intézkedett, hogy az Esti Hírlap rendkívüli kiadását kézbesítsék az előfizetőknél. A vidékre a lapot posta útján küldtük szét s így még szombaton, amikor lapunk nem jelent meg, értesülhettek előfizetőink a szomorú eseményről.

— **Nyugdíjazási kérelem.** Tóth György városi kertész nyugdíjazás iránt fordult a városhoz. Kérését kiadták a nyugdíj bizottságnak.

— **A Debreceni Zenekedvelők Köre** Liszt Ferenc születésének 100-ik és halálának 25-ik évfordulója alkalmából 1911 március hó 30-án, csütörtökön este fél 8 órakor a Városi Színházban tartja a nagy Mester emlékének szentelt 5-ik hangversenyét, melyen a Lipcsei Filharmonikus Zenekar lép fel Winderstein Hans tanár, karnagy vezetésével. Műsor: 1. Mozart. (1756—1791.) Jupiter szimfonia, C dur. a) Allegre vivace. b) Andante cantabile. c) Menuetto. d) Molto allegro. (Finale.) 2. Liszt. (1811—1886.) Les Préludes. (Szimfoniai zeneköltemény Lamartin után.) 1. Goldmark. (1832.) Tavaszszal. (Hangverseny-nyitány.) 3. Csajkovszky. (1840—1893.) Diótörő. (Suite.) 3. Liszt. (1811—1886.) Magyar rapszódia. (F dur.) Az I. és II. szám között 5 pernyi szünet. Kezdeté pontban fél 8 órakor. Előadás alatt az ajtók zárva maradnak s a nézőtérre senki be nem léphet.

— **A debreceni vívó-club bajnoki vívóversenye.** Az április 1. és 2-án rendezendő felsőmagyarországi vívóbajnokságok nevezései szombat este 8 órakor zárultak, melynek eredménye várakozáson felülnek mondható. A többek között impozáns módon fog felvonnulni Nagyvárad vívógárdája, melynek 10 legkiválóbb tagja jön Debrecenbe küzdeni a babéért. Házi clubunk versenyzőinek tehát kemény küzdelmet helyez kilátásba a nevezések tömeges volta. Épen mert nagy küzdelemről van szó, hisszük, hogy versenyvívóink kétszeres igyekezettel veszik fel a harcot, melynek eredménye hivatva lesz eldönteni a felsőmagyarországi vívósportjának supremáciáját. Az elsőség eldöntésének küzdelmében vívóinkat Debrecen városának feltétlen bizalma kíséri, úgy legyen, hogy ne csatlakozzunk bennük. Itt emlíjük meg, hogy a verseny társadalmi része napról-napra nagyobb arányokat ölt, ami érthető is, mert az akciót oly illusztris egyének, mint Domahidy Elemér főispán és Ujfalussy Gábor cs. kir. kamarás, huszárszázados irányítják, kiknek lelkes sportmunkája már kész sikert jelent. A verseny fényének emelésére ujabban tiszteletdíjat ajánlottak fel, a Casinó, a kereskedő Csarnok, a 3-ik honvéd gyalog ezred tisztikara, Lestyan Adorján udvari tanácsos Debrecen kiváló sportmecénása stb. A katonatiszti vívók részvétele érdekében belépti díj nem fog szedetni, csupán az egy koronás program megváltása kötelező. A Bika-szálló dísztermének — a versenyszínhelyének — páholyai már mind le vannak foglalva, mérsekelti számú fenntartott helyek iránti megkereséseket szívesen fogad a club titkársága.

— **A népművészeti kiállítás megnyitása.** Domahidy Elemér főispán tartalmas beszéd kíséretében nyitotta meg vasárnap délelőtt 11 órakor a háziipari kiállítást az ipartestület Simonffy-utcai dísztermében. A dísztermet zsufolásig megtöltötte a distingvált közönség. A főispánt a Népművészeti Háziipar szövetkezet igazgatója Hegedűs Lajos fogadta, köszönetét és örömet fejezi ki afölött, hogy a kiállítás védnökséget elfogadta. A főispán válasza után a kiállítást megnyitotta s az igazgató kalauzólása mellett megtekintette 23 vármegye kiállított termékeit. Már a megnyitáskor több vásárlás történt s remélhető, hogy a közönség továbbra is pártolni fogja a kiállítást. A kiállítás megtekinthető naponként délelőtt 10—1-ig és délután 3—7 óráig. Belépti díj nincs.

— **A vasárnapi mérkőzés.** Vasárnap délután a Nagyerdői sporttérén mérte össze képességeit a kassai Munkás Torna-Egylet és a D. T. Egylet football csapata. A mérkőzés leszámítva egy kis incidens, mely miatt a kassai csapat ki akart állani — a legnagyobb rendben folyt le. Az eredmény 5:0 a D. T. E. javára, mely nyereség újabb lépés a felső magyarországi bajnokság felé.

— **Az üldözési mániá áldozata.** A rendőrfőkapitányság kapuőre vasárnap este egy különös viselkedésű fiatalemberre lett figyelmes. Gyanút fogott és az ügyeletes rendőrtisztviselő elé vezette az illetőt, ahol kifaggatták, de mivel így nem tudták megállapítani kicsoda, elszedték az írásait és ekkor kitűnt, hogy az illető Mihalovszki Dezső nagyváradi 23 éves fiatalember. A rendőrtisztviselő hamarosan megállapította, hogy a szerencsétlen üldözési mániában szenved, amit a külseje, porros, szakadozott ruhája, cipője is megerősített és az, hogy nagyon kimerült volt mintha Nagyváradtól Debrecenig egy huzomban futott volna. A tiszt főorvos megvizsgálta a fiatalemcset és a mentők az ő utasítására a kórház megfigyelő osztályára vitték a mentők.

— **Életunt joghallgató.** Budapestről jelentik: A Kosuth-Lajos-utca 14—16 számú ház negyedik emeletéről letette magát Vajna István 19 éves joghallgató. Az életunt fiatalember esés közben fennakadt a második emelet vaskorlátjába. De így is életveszedelemes sérüléseket szenvedett. A rettenetes helyzetben jajveszékeltő fiatalembert az összecsendült házbeliek emelték át a korlátot és ők is hívták a mentőket ki hozzá, akik bevitték a rókuskórházba. Vajna jó módú szülők gyermeke az apja Vajna Ödön államvasuti főellenőr. A fiatal joghallgató rendesen élt, és nem tudják, miért akart meghalni. Az állapota súlyos ugyan, de ha komplikációk be nem állnak, megmentik az életnek.

— **A modern kereskedelem feladatai.** Jászberényben igen nagy közönség előtt tartott előadást a modern kereskedelem feladatairól a Jászberényi Kereskedők körében Balkányi Kálmán, az Omke központi titkára. Az előadást nagy tetszéssel fogadták. Utána társasvacsora volt, melyen számos felköszöntőt mondtak.

— **Nekiment a villamosnak.** Óriási népcsődületet okozott tegnap este a Szent-Anna-utcai villamos megállónál egy állítólagos szerencsétlenség. Szerencsére csak könnyebb természetű balesetről van szó. Kaveczky Ferenc lakatossegéd ugyanis — saját vallomása szerint — a Piac-utca tulsó oldalára akart átmenni, s közben „elbandzsálodva” nem vette észre az épen akkor jövő 8. számú villamos kocsit, mely fékezett a megálló előtt. A gondolataiba elmerült lakatos nekiment a kocsinak, mely elütötte s fején és homlokán nyolc napon belül gyógyuló horzsolást szenvedett. Az orvosi segély után a rendőrségen előadta, hogy a balesetért senkit nem vádol s azt saját vigyázatlanságának tudja be.

— **Harcászati gyakorlatok.** A Debrecenben állomásozó cs. és kir. 3. honvédgyalogezred április hó 3, 5, 10, 21, 26 és 27. napjain reggeli 7 órától déli 12 óráig a Sárkút-tanya melletti lőtérén éles töltevény harcászati céllövészetet tart. A közönséget ezáltal is figyelmeztetjük, hogy a nevezett helyen való tartózkodástól órizkedjék.

— **Bende püspök meghalt.** Nyitráról táviratozzák, Bende Imre nyitrai római katolikus püspök vasárnap éjjel 12 órakor meghalt. A püspök 1824-ben született, hosszabb ideig volt képviselő és 1893-ban nevezték ki püspöknek később pedig valóságos belső titkos tanácsos lett és a Ferencz József rend nagykeresztjét kapta. Agg korára való tekintettel a király nemrég gróf Batthyány Vilmos melléje koadjutornak nevezte ki cum iure successionis. Rég idő óta betegeskedett.

— **Suhancok verekedése.** Tegnap este Kertész Mihály több társával hazafelé ment a moziból. Egyszerre valami fölött összeszólalkoztak, és Kertész Mihályt a társai anynyira elverték, hogy a mentőknek kellett a kórházba szállítani súlyos sérülésével.

— **A Zenekedvelők Körének t. tagjaihoz.** A Zenekedvelők Körének t. hó 30-án a városi színházban tartandó hangversenyére, melyen a Lipcsei Filharmonikus zenekar lép fel, a Kör tagjai belépő jegyeiket minden ráfizetés nélkül Hegedűs és Sándor könyvesboltjában vehetik át legkésőbb szerdán este 6 óráig Ugyanott néhány másodemeleti páholy még kapható.

Meghaltak. A debreceni anyakönyvi hivatalhoz a következő haláleseteket jelentették be: Vedres József ref. 43 éves, Nagy Istvánné ref. 80 éves, Majoreszky Gyula ref. 15 hónapos, Kelemen Sámuel izr. 29 éves, dr. Eröss Lajos ref. 54 éves, Mike Péter r. kath. 4 éves, Szűcs Sámuelné ref. 44 éves, Kántor József ref. 52 éves, Altmann Margit izr. 11 éves özv. Varga Ferencné r. kath. 74 éves, Barna Zsuzsanna ref. 3 éves.

— **Fényes Annuska és Lakatos Vilma fellépte.** Ez a két bájos csodaprimadonna április 9-én vasárnap délután a Bikadisztermében mutatja be új műsorokat. A tündér délutánra az előjegyzések Antalffy könyvkereskedésében eszközölhetők.

— **A dr. Borovszky-féle Borolin sóbor-szesz hatása igen nagy, szaggatás és szuró fájdalmak megszüntetésére, külső használatra bedörzsölésre alkalmas. Kítűnő fertőtlenítő üvege 2'50, 2'-- és 3'— Kapható mindenütt.**

— **Narancs** vérvörös catániai legeslegjobb minőségű öt kilós postakosárral 2'80, eredeti kosárral 100 darabbal 5'20, eredeti ládával 180 avagy 150 darabbal 7 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 12 koronáért. **MUSKÁT NARANCS** vérpiros primissimó minőségű, szép nagyok, eredeti ládával 100 avagy 80 darabbal 8 korona eredeti ládával 200 avagy 160 darabbal 12'50 koronáért. — **SÁRGA FAJNARANC** messinai mézédés öt kilós postakosárral 2'50 eredeti ládával 180—150 darabbal 5'25 korona, eredeti ládával 300 avagy 200 darabbal 10 korona. — **CITROM** elsőrendű öt kilós postakosárral 2'20, eredeti ládával 180 darabbal 5 korona, eredeti ládával 360 avagy 300 darabbal 9'— **KARFIOL** csodaszép fehér öt kilós postakosárral 2'20, tizkilós kosárral 3'60, eredeti kosárral (18 darabbal 4 korona. — **MARONI** római conservált tartós téli áru öt kilós postakosárral 2'60 huszonöt kilós zsákkal 9 koronáért. — **FÜGE** kiskoszoru idei különként 50 fillérjével. — **SENTJÁNOSKENYÉR** mézes, különként 30 fillérjével. — **ARACHID** amerikai mogyoró, héjas, cukrázok sütemény készítéséhez használják, különként 80 fillérjével, tiz kiló vételnél különként 70 fillér. — **MOGYORÓBÉL** levantei kimérve különként 160 fillér. **DATOLYA** Califat kimérve különként 85, francia berber datolya kimérve különként 2'20. — **MALAGASZÓLÓ** extra Royanx kimérve, különként 2'50. — Francia **HEJAS MANDULA** különként 2'30. **LOUCUMFÜGE** primissima 1 és 2 kilós ládikákban különként 1'30. **CUKROZOTT GYÜMÖLCS** bozeni kiváló szép vegyes egy kilós ládikával 3'40. — **MAZSOLASZÓLÓ** világos, kimérve, különként 1'90 koronáért szállítja utánvétellel, barmmentlenül az **AGRUMEN** déligyümölcs nagykereskedés Budapesten Szarka-utca 7. Tessék előnyárjegyzéket kérni friss gyümölcsökről és déligyümölcsökről.

— **Nagynénem megbízott,** hogy tehermentes Hatvan utcai kerti szőlőjét és Varga-utcai nagytelekű bérházát 85 ezer koronáért adjam el és keressek a Nagyerdő felé egy jó épülettel ellátott szőlőt. Ajánlatok Rácz Béla bankirodájához Debrecen, Csapó-utca 12. kéretnék, ahol bárminő összegű jelz. Olcsó törlesztéses kölcsön rövid idő alatt. Kissebb kölcsönök azonnal folyósíthatnak.

— **Házulajdonosok figyelmébe!** Mielőtt házi csatornáját elkészítené, ne mulassza el ajánlatát kérni az Első Debreceni Vasbetoncső gyártól, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, drótbetétes csövek, portland és más cement s minden e szakbavágó s nagy óriási mennyiségben.

— **Egy modern háromszobás utcai lakás Darabos-utca 7. szám alatt május hó 1-től kiadó.** Értelmezhetni: Piac-utca 12. sz. Horovitz-féle papírüzletben.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációszak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképezési műterem.

— **Osztályversajáték.** Az osztályversajáték mai húzásán

40.000 koronát nyert: 93104.

10.000 koronát nyertek: 18203 23474.

5000 koronát nyertek: 20579 75204

82644 96918 106283.

2000 koronát nyertek: 4672 13840

19112 22671 23285 36111 43252 54328

57633 57739 57942 59387 59734 62953

72879 75816 76313 76313 79181 92992

99504 94160.

1000 koronát nyertek: 102 4991

9985 11138 14929 15984 16737 18601

19096 24039 26015 28754 29618 30172

30530 31683 41046 42130 42995 43044

44467 48764 52477 52680 54993 60539

6129 63328 66841 67805 68467 68947

70862 73045 75540 76440 76797 77238

78964 81420 82655 87842 88370 90384

91055 91120 102171 103329 104328

105656 105784 108086 108642. Azonkívül

kihúznak 500 és 200 koronás nyereményeket.

A következő húzás holnap lesz.

Pénzüntézetitisztviselők egyesülete.

Alakuló gyűlés a Bikában.

A debreceni pénzüntézetitisztviselői-kar néhány lelkes tagja a debreceni pénzüntézetitisztviselőket egyesület megalakítására hívta fel s az alapítóknak dicséretül szolgálhat, hogy aránylag igen rövid idő alatt a tisztviselők legnagyobb részét sikerült az eszmének megnyerni.

Az egyesület célját főlegesen volna bővebben fejtegetnünk, annak szükségét érezte minden banktisztviselő. Az új egyesület első sorban a tisztviselők közötti barátságos viszony fejlesztése és társadalmi helyzetük emelését tűzné ki maga elé célul.

Vasárnap este a Bika szálló kistermében fél 10 órakor nagyszámú érdekeltek jelenlétében nyitotta meg Kovács László elnök, az Agrárbank m. sz. vezérigazgatója a gyűlést, örömmel üdvözlőlvén a megjelenteket a jegyzőkönyv vezetésére Fráter Ferencet, annak hiteltelítésére Németh Kálmán és Markovics Ignác tagokat kérte fel. Majd keresetlen szavakban fejtette ki az egyesület szükségességét és annak célját s felkérte a tagokat, hogy határozatlan a megalakulás felett. A gyűlés az egyesületet megalakultnak jelentette ki és annak elnökéül lelkes felkiáltással Kovács Lászlót választotta meg, aki meghatottan mondott köszönetet a megtisztelő bizalomért. A többi tisztségek felett akként határozott a gyűlés, hogy azokat legközelebb töltsék be. Az alapszabályok elkészítésére egy 8 tagú bizottságot küldtek ki azzal, hogy az alapszabályokat záros határidőn belül terjesszék be.

Foglalkozott a gyűlés az egyesület legközelebbi működésével is, és elhatározta, hogy júliusban nagyobb szabású nyári mulatságot rendez pénztára javára, továbbá összel később meghatározandó sorrendben felolvasó-estéket s egy nagyobb táncmulatságot rendez.

Végül az elnök felhívására üdvözlő táviratot menesztett Czira Endréhez a Nagymagyaralföldi Bank r. t. jelenleg Abbáziában üdülő vezérigazgatójához, melynek megtörténte után az elnök a gyűlést bezárta.

Felkéri mindazon pénzüntézetitisztviselőket, kik még tagul nem jelentkeztek, hogy ebbeli szándékukat mielőbb hozzák az elnök-

ség tudomására. Kívánatos, hogy legközelebbi gyűlésén a debreceni bank tisztviselői-kar tagjai teljes számban megjelenjenek.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedden Testőr vigjáték.

Szerdán Pillangókisasszony opera.

* **Czobor Gyula vendégjátéka.** Biró Lajos Liliom című darabjában lépett fel szombaton este Czobor Gyula. S szerepe tetszetős eljárása igazán nehéz feladat volt neki, amennyiben közönségünknek Zilahy krealásában volt már módja a szerepet látni s így meglehetősen magas igényekkel nézte a másik színész játékát. Elmondhatjuk, hogy a közönség nem ment csalódottan el a színházból, mert az izig-vérig művész Czobor alakítása a magas igényeket is kielégítette. Hus és vérből való embert mutatott be, nem nyekergő és hősködő szinpadai hősköket. Egész játékán valami igen finom humoru cinizmus vonult végig s a kellően kidomborított alakításban látható volt a szerzőnek, tendenciózus iránya. A kiváló művészt a közönség sűrűn hangzó tapsaival honorálta. Bizonyos, hogy a közönség véleményével is találkozunk az, ha állítjuk, hogy Czobor Gyula esetleges szerződését nyereségnek mondjuk.

* **Hallhatatlan lump.** A bécsi Bürger-Teaterbe, mely eddig drámai színház volt a múlt évben bevonult az operett, amely ugy látszik jó ideig fog ott működni, miután a színház első zenés újdonsága igen nagy, sőt feltűnő sikert aratott, amint az a bécsi lapok egyhangulag konstatálták. Ez az operett a Hallhatatlan lump volt. Szövegét a híres librettista Dörmann Félix írta, zenéjét pedig Eysler Ödön a Vándorlegény szerencsés kezű componistája szerző. A színtársulat operett személyzete naponta próbál a szép zenéjű újdonságból, melynek címszerepét Horváth Kálmán, a fő női szerepet pedig Szilassy Etel játsza.

* **Elvált asszony.** Pénteken kerül színre „A” bérletben Fall Leo nagysikerű operettje az Elvált asszony a címszerepben Zilahinéval.

TÁVIRATOK.

Az új olasz kormány.

Róma, március 27. A Luzzati-kabinet helye most már véglegesen be van töltve. Mint tudósítónk táviratozza, az új kormány összetétele a Tribuna szerint a következő lesz:

Elnökség és belügy: Giolitti, külügy: San Giuliano márkai, igazságügy: Finocchiaro, hadügy: Spingardi, tengerészet: Cattolica, földmívelésügy: Bissolati, közmunkaügy: Cacchi, pénzügy: Faekta, kincstári miniszter: Tedesco vagy Aquento, közoktatásügy: Fredaro, postaügy: Pozzi.

Rémes tüzkatasztrófa.

New-York, márc. 27. Rémes szerencsétlenség történt szombaton délután New-Yorkban. Egy celluloid-gyárban, mely egy hatalmas felhőkarcoló hetedik emeletén volt, tűz ütött ki, mely felrobbantotta a gyárban elhelyezett nagymennyiségű celluloidot. A tűz rémes gyorsaságban terjedt egyik emeletről a másikra. 1500 munkás és munkásnő dolgozott a gyárban és leírhatatlanok azok a borzalmas pillanatok, mikor a szerencsétlen emberek hiába próbáltak menekülni a pusztító elem elől. Az eddigi jelentések 150 halotról szólnak, de valószínű, hogy ez a szám még erősen növekedni fog.

Értesítés.

Goldstein Karolin

első debreczeni orvosilag elismert

mellfüző

mütermét saját házába
Miklós-u. 5. sz. alá
(megyeházzal szemben)

helyezi át.

Miért is a raktáron levő legújabb szabásn
füzők leszállított árban kerülnek eladásra.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a
RÉTHY-féle

**!! pemetefű
cukorkánál !!**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és hatá-
rozottan **RÉTHY-félét** kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el!

Eladó földek.

Halápmelletti ujléti ligetben 103
kishold föld együttesen vagy tetszés
szerinti parcellákban,

Vágóhid mellett 13 kath. hold ki-
tűnő föld házhelyek vagy munkáskertnek,
Sintértelepi sorompónál, 18 kat.
hold föld tanyával, szőlőtelep vagy
conzum vásárhelynek,

Acsádi útfélen 20 kat. hold föld,
tanyával szőlőtelepnek,

Nagycsereén 8 kat. hold föld kaszáló
erdővel övezve,

Ondódon 12 kat. hold elsőrendű,
fekete szántóföld s végül:

Geréby-telep, átkosföldön 363 □-ól
területtel, egy cseréppel fedett 2 szobás
kőépület teljes felszereléssel

eladó.

Ingyen felvilágosítást ad és vevőnek díjtalanul
a nevére iratja, eladással egyedül megbizott:

Dezső László

telekkönyvi okl. volt rendőrfogalmazó
Busi-utca 7.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszér

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszér hatásában és erőlkötésében **felül-
multhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,**
továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás,**
izületi lob és zsábjában szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek**
fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszér.**

Kapható városunkban a következő czégekknél: STEINER MANÓ gyógyszerésziél,
NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEÜTSCH LAJOS
MÁYER JENÓ és BÉLA, MIHALOVITS JENÓ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál.
Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszertárában. Földesen: WEISZ MIKSA keres-
kedésében. **1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.**

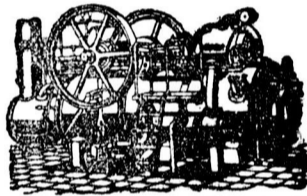
Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest,**
II. kerület Fő-utca 77/c. szám.

Egy fiu tanulónak lapunk nyomdájában
felvétetik.

Léaz 1909: aranyérem; legnagyobb kitüntetés

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Képviseletje:
Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 22.

Járkerekes és helyhez kötött töltött és szabadalmazott
**túlhevített gózzal
működő lokomobilok**

WOLF eredeti szerkezete 10-800 Hóerőg.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei

Összeállítások 100 000 Hóerőg. fölül

Minden hölgynek kell

„Berson”

gummisarkot viselni.

Bersonwerke, Wien, VI/I.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-szintén saját készítésű báli bőrkeztük, hosszú selyem keztük, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

GYERMEK, NŐI ÉS FÉRFI HARISNYÁK lábszárvédők, keztük, trikó alsó ruhák le-szállított árakon beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében Piac-utca 9. 1)

Kifutó fia lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Ákácshálókarót, i. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályai-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Házmasternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Péterfia-utca 15. sz. alatt egy két szobából álló lakás, fürdőszobával május 1-től kiadó.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrosény, Deák-bánya.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2.40, mézédesszilvalekvárnak 1.—, papírhéju dió postakosaraként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papírost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Rayonképviselők ügynökök és representabilis viszontelárusítók, kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csak jó megjelenésű kauzióképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbiller-u. 10. Prospektusok ingyen.

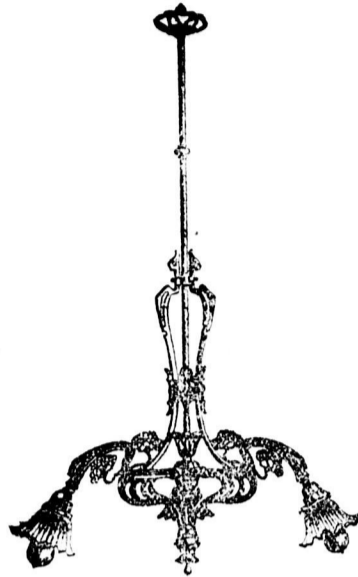
Postakosár fajalma franko 2.50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

5 szobás elegáns, részben modern részben antik

lakásberendezés

teljes felszerelés, szőnyegek, csillárok és nippelkek együtt összesen vagy részletekben is azonnal eladó. Andrassy-ut 35., II. 12. Reggul 9-től este 6-ig megtekinthető.

Üzletáthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár

Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piac-utca és Új-utca sarkán épülő

új Wiener-féle palotába

helyezi át.

Költözködés miatt mérsékelt árak!

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Debreczeni

Első Vasbetoncső-gyár

Piac-utca 83. sz.

Gyárt: drótbetétes beton-csőveket és idomdarabokat minden méretben

: Vasbeton kiöntő aknákat. :

tisztító és iszapfogó aknákat, kut-gyűrűket stb. Elvállal mindenféle beton és vasbeton munkákat. Terazzo és keramit munkát és javítását a legolcsóbb árban.

Nagy raktár kavicsos és rostált homokból, elsőrendű portland és román cementből nagyban és kicsinyben.

SZENDRŐ SÁNDOR

zongora és hangszerkészítő

Debreczen, Batthyányi-u. 22. sz.

Zongora, gramofon, mindennemű vonós és fuvóhangszerek, cimbalnok, hangszer alkatrészek és hangszer felszerelési cikkek áruháza és ipartelepe. Zongora és pianinó kölcsönző (térbeadó) intézet. Hegedűk és hegedű-felszerelések, római hurok, valamint gramofonok és gramofonlemezek nagy raktára. Zongora és hangszer műhely. Zongora és cimbalom hangolás. Telefon 729. Alapított 1876.

Eladó tanya

19 hold földdel

a Halápon.

Értekezhetni: Arany János-utca 19. sz.

PALACE SZÁLLODA

Budapest, Rákóczi-ut 43.

RENDES SZIDOR

személyes vezetése.

150 fényesen berendezett szobával, külön lakosztályokkal, a legmagasabb igényeknek megfelelően felszerelve. Szobák 4 koronától.

A szálloda éttermeiben kolozsvári Pongrácz Lajos esténként hangversenyez.

Elsőrendű magyar és francia konyha.

Teljes pensio 10 koronától.

Pilseni sör.

Elsőrendű borok.

Untereiner János volt alsó-tátrafüredi vendéglős vezetése alatt.

Sürgöncim: Palacehotel, Budapest.